

NOKIA Mattila arkeologiset tutkimukset 2018

Timo Sepänmaa
Juuso Koskinen
Teemu Tiainen

Tilaja: Elenia Oy

Sisältö

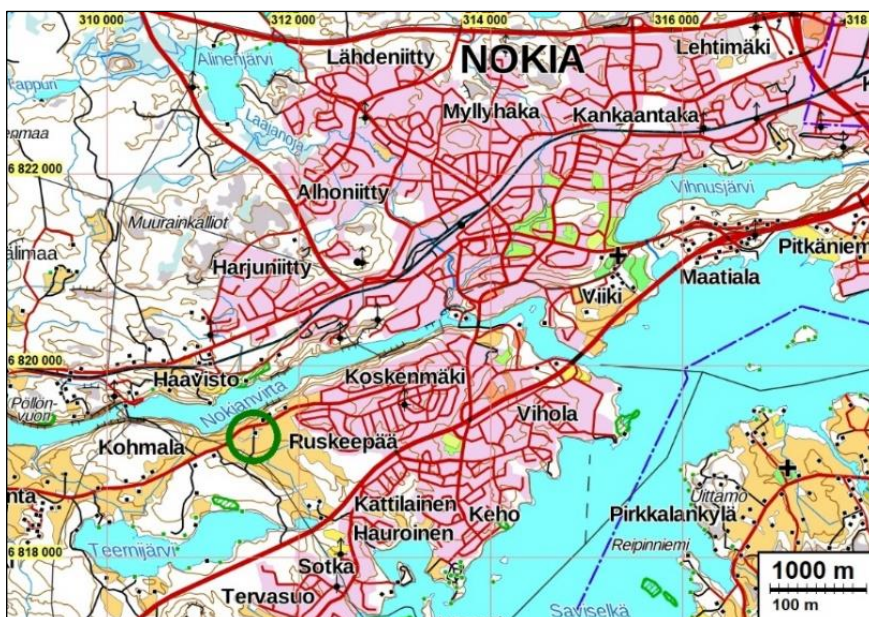
Perustiedot	2
Yleiskartat	3
Tutkimus	5
Aiemmat tutkimukset	5
Valvonta	6
Kaivaus	8
Kaivaushavainnot	9
Löydöistä	15
Tulos	16
Lähteet	16
Liitekartat	17

Kansikuva: Kaivausalueen keskiosa 3. tasossa. Etualalla kaivausalueen länsiosa puhtaassa pohjatasossa. Kaakkoon.

Perustiedot

- Alue:** Nokia. *Mattilan (mj-tunnus 536010013)* moniperioidinen muinaisjäännösryhmä.
- Tarkoitus:** Maakaapelilinjan kohdalle sijoittuvan muinaisjäännöksen poiskaivaminen sekä maakaapeliojan kaivamisen arkeologinen valvonta.
- Työaika:** Maastotyö 11.–18.5.2018.
- Tilaja:** Elenia Oy.
- Tekijät:** Mikrolitti Oy, Timo Sepänmaa, Juuso Koskinen, Teemu Tiainen ja Hannu Poutiainen.
- Löydöt:** KM 41523: 1-45 (diar.23.5.2018), saviastian paloja, palanutta luuta, palanutta savea, piitä, kvartseja ja metalliesineiden katkelmia.
- Aiemmat tutkim:** Arne Äyräpää 1933 kaivaus, Aarni Erä-Esko 1948 inventointi, Erkki Renvall 1985 inventointi, Vadim Adel 2000 inventointi, Kirsi Luoto 2012 inventointi sekä Ville Laakso ja Teemu Tiainen 2017 koekaivaus.
- Tulokset:** Valvonnassa ei havaittu merkkejä kiinteästä muinaisjäännöksestä. Tasokaivettu alue vaikuttaa sijoittuvan kalmistoalueen reunalle tai muuten vähälöytöiseen kohtaan.

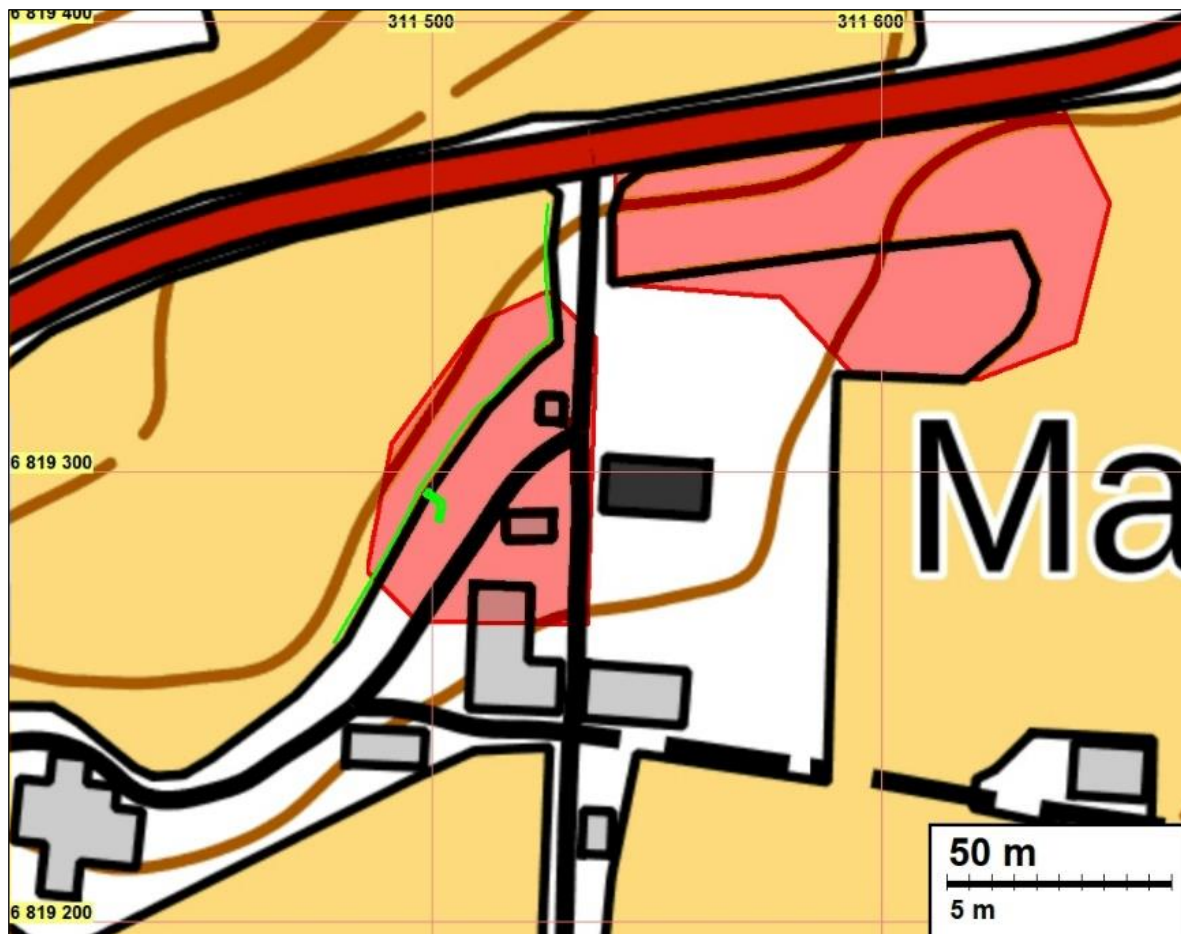
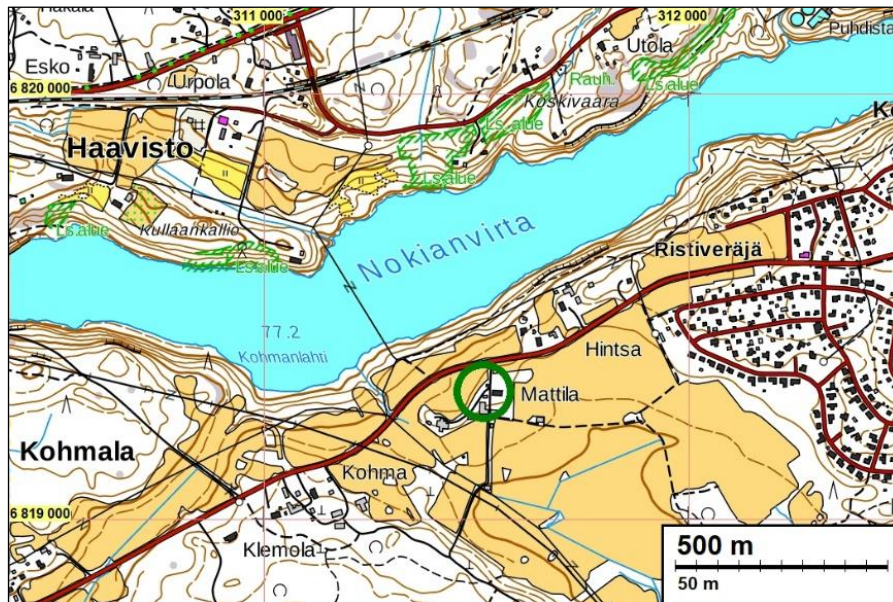
Tutkimusalueet (valvonta- ja kaivausalue) sijoittuvat vihreän ympyrän sisälle kartan lounaislai-

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN-koordinaatistossa. Maastokartat ovat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta 5/2018, ellei toisin mainittu. Muinaisjännösrekisteri on tarkastettu 5/2018. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat ovat digitaalisia ja ne ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä. Kuvaajat: T. Sepänmaa, J. Koskinen ja T. Tiainen.

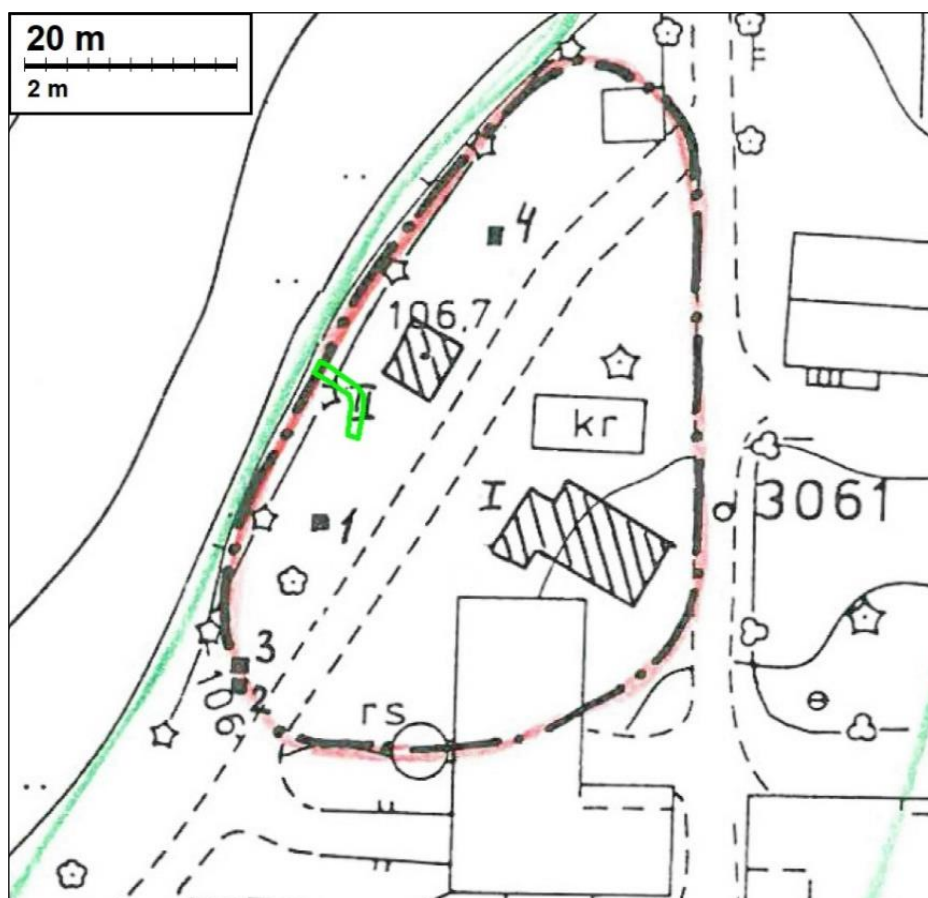
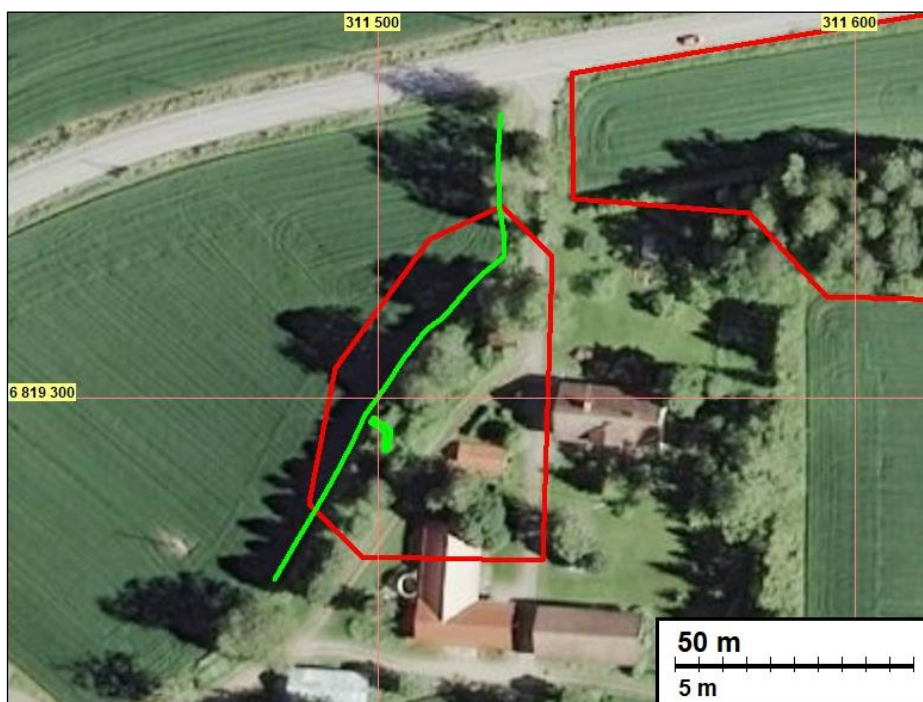
Yleiskartat

Tutkimusalueet sijoittuvat vihreän ympyrän sisäpuolelle.

Muinaisjännösalueet on merkattu punaisella. Valvonnassa kaivettu linja on merkattu ohuella kirkkaan vihreällä viivalla pellon ja piha-alueen laitaan kutakuinkin koillinen-lounas suuntaisesti. Arkeologisesti kaivettu alue on merkattu myös kirkkaan vihreällä valvonnassa kaivetun alueen itäpuolelle.

Muinaisjäännösalueet on merkattu punaisella viivalla. Valvonnassa kaivettu linja on merkattu ohuella kirkkaan vihreällä viivalla pellon ja piha-alueen laitaan kutakuinkin koillinen-lounas suunnaisesti. Arkeologisesti kaivettu alue on merkattu myös kirkkaan vihreällä valvonnassa kaivetun alueen itäpuolelle.

Ote Vadim Adelin inventointiraportista (v. 2000, sivu 74). Adel on merkannut karttaan inventoinnissa tekemänsä koekuopat numeroilla 1-4 ja mustilla neliöillä. Lisäksi karttaan on merkattu Äyräpään vuoden 1933 kaivausalueet mustalla vinoviivituksella. Adel on merkannut myös muinajäännösalueen rajan punaisella viivalla – vihreä viiva on v. 2000 maastossa tarkastetun alueen raja. Karttaan on nyt lisätty arkeologisesti kaivettu alue Äyräpään pienemmän kaivausalueen (II) lounaispuolelle kirkkaan vihreällä värillä. Valvonnassa kaivettu linja mukailee Adelin tarkastetun alueen rajaa.

Tutkimus

Elenia Oy on rakentamassa maakaapelia Nokian Kohmalan alueella. Pirkanmaan maakuntamuseo edellytti työn urakoitsija Eltel Networks Oy:lle antamassaan lausunnossaan (7.12.2017 DIAR: 562/2017) *Mattilan* muinaisjäännösalueella (mj-tunnus 536010013) yhden kaapeliojan osuuden tutkimista arkeologisin kaivauksin sekä toisen kaapeliojan osuuden kaivamisen arkeologista valvontaa. Elenia Oy tilasi Eltel Networks Oy:n välityksellä mainitut arkeologiset tutkimukset Mikroliitti Oy:ltä. Tutkimukset suorittivat Timo Sepänmaa, Juuso Koskinen, Teemu Tiainen ja Hannu Poutiainen 11.–18.5.2018 (Tiainen mukana maastossa 11.5.2018) tutkimuksen kannalta hyvissä olosuhteissa.

Sekä kaivaustutkimuksen ja valvonnan dokumentointi tehtiin valokuvoin ja kirjallisesti. Kaivaustutkimuksilla tasot dokumentoitiin myös piirtämällä. Mittaukset kaivaustutkimuksen osalta tehtiin takymetrillä – niiden sisäinen dokumentointitarkkuus on senttimetrin luokkaa. Valvottu kaapelioja mitattiin paikolleen VRS-palveluun kytketyllä GNSS RTK vastaanottimella, jonka mittaustarkkuus on alle 40 cm.

Aiemmat tutkimukset

Mattilan muinaisjäännösryhmä on moniperiodinen (rautakausi-historiallinen aika) kiinteä muinaisjäännös, jonka tutkimushistoria ulottuu viime vuosisadan alkupuoliskolle. Kohde on löytynyt vuonna 1932 viemäriojan kaivamisen yhteydessä. Aarne Äyräpää suoritti paikalla kaivaustutkimuksia v. 1933, jolloin paikalla avattiin kaksi kaivausalueita. Paikalta todettiin merovinkiaikainen polttokenttäkalmisto, jonka todellinen laajuus jäi kuitenkin selvittämättä – kalmiston laajuus on epävarma vielä tänäkin päivänä. Toukokuussa 2018 avatun kaivausalueen ja Äyräpään kaivausalue II:n välinen etäisyys on lyhimmillään hieman alle kolme metriä. Tässä yhteydessä voi vielä todeta, että Äyräpää ei kaivanut kaivausalue II pohjaan saakka, eikä kyseistä kaivausalueita pystynyt enää erottamaan maastossa.

Aarni Erä-Eskon inventoinnissa v. 1948 viitataan *Mattilan* osalta ainoastaan Äyräpään kaivausraporttiin ja esitetään alueen yleiskartta, johon on merkattu Äyräpään kaivausalueet. Erkki Renvall arvelee inventointiraportissaan (v. 1985), että ehjää kalmistoaluetta olisi vielä jäljellä Äyräpään kaivausalueiden ympärillä.

Vadim Adel inventoi alueella v. 2000. Adel kaivoi Äyräpään kaivausalueiden läheisyyteen neljä koekuoppaa, joista löytyi kalmistokiveystä, rautakauden keramiikkaa sekä palanutta luuta ja palanutta savea. Inventointihavaintojen perusteella Adel esitti kohteelle muinaisjäännösrajauksen, joka on kutakuinkin yhtenevä nykyisen muinaisjäännösalueen kanssa.

Kirsi Luodon inventoinnissa (v. 2012) kiinnitettiin huomioita ensimmäistä kertaa kohteen historiallisen ajan maankäyttöön. Isojakokartoilta nykyiseen *Mattilan* pihapiiriin paikannettiin Hintan ja *Mattilan* talot sekä *Mattilan* sotilastorppa – ne sijoittuvat nykyisen päärakennuksen kohdalle ja sen pohjois- ja eteläpuolelle. Kalmiston kohdan Luoto toteaa olevan ennallaan.

Vuonna 2017 Ville Laakso ja Teemu Tiainen tekivät paikalla koekaivauksen, jonka tarkoituksena oli selvittää ulottuuko muinaisjäännös tunnetun kalmistoalueen lännenpuoleiseen peltoon tai *Mattilan* talon pohjoispuolelle, pihatien itäpuolelle (muinaisjäännösalueen itäpuolelle). Pellon puolelta ei tehty havaintoja muinaisjäännöksestä. Päärakennuksen pohjoispuolen piha-alueelle

tehdystä koekuopista sen sijaan saatiin viitteitä muinaisjäännöksestä: kahdesta koekuopasta havaittiin palanutta luuta ja palanutta savea sekä mahdollinen kivirakenne ja kulttuurikerros.

Valvonta

Toukokuussa 2018 Mattilan muinaisjäännösalueella suoritettiin siis kaksi arkeologista tutkimusta: tiedetyn kalmistoalueen länsipuolen pellolla tehty arkeologinen valvonta sekä pihamaan länsilaidalla, tunnetun kalmiston välittömässä läheisyydessä tehty arkeologinen kaivaus.

Arkeologisessa valvonnassa kaivettu kaapelioja alkoi pohjoisesta Taivalkunnantien ja Mattilan tilan pihatien risteyksen lounaispuolelta (N 6819359,4 E 311525,7) ja päättyi pellon reunassa kulkevan kuusiaidan etelänurkalle (N 6819261,9 E 311478,0). Valvonnassa kaivetun kaapeliojan pituus oli noin 130 metriä. Kaivannosta ei havaittu mitään arkeologisia löytöjä tai ilmiöitä. Myöskään kyntökerroksesta ei havaittu yhtään nykyaikaisia tai vanhaa teennöstä.

Valvonnassa kaivua tehtiin n. 40 cm leveällä kauhalla. Olosuhteet valvonnalle olivat hyvät, joskin kapeasta kauhasta johtuen kapean ojan pohjalle rapisi kaivettaessa pintamultaa. Kauhan paljastaman maan pinta oli havaittavissa ainoastaan kauhan alla juuri sen paljastuessa. Valmiin kaapeliojan seinämät olivat selkeästi havainnoitavissa.

Leikkaus valvotun kaivanto-osuuden loppupäässä, noin kohdassa N 6819261 E 311481. Maalajit pinnasta lukien: 0-50 cm ruokamulta, 50-68 cm puhdas harmaa hiesu, jossa on muutamia kellervänruskeita rautapilkkuja, 68-70 cm harmaa savi.

Yllä: valvotun kaivanto-osuuden pohjoispään leikkaus, noin kohdassa N 6819339 E 311528. Maalajit pinnasta lukien: 0-30 cm ruokamulta, 30-100 cm puhdas harmaa hiesu, jossa kellervänruskeita rautapilkkuja. *Alla:* valvotun kaivannon keskiosan leikkaus, noin kohdassa N 6819320 E 311519. Maalajit pinnasta lukien: 0-35 cm ruokamulta, 35-65 cm puhdas harmaa hiesu.

Valvotun kaapeliojan eteläistä keskiosaa. Kuusiaidan alaosassa pilkottaa vaalea puupaalu, joka on kaivausalueen länsireunan kulmapaalu. Lounaaseen.

Kaivaus

Tasokaivauksin tutkittiin pellon reunasta (valvonnassa kaivetun kaapeliojan kohdalta noin N 6819295 E 311498) vanhalle sähkötolpalle (N 6819288,9 E 311501,3) tulevan maakaapelin kohta. Tasokaivetun kaapeliojan sijoittumista ohjasi paikalla jo oleva sähkötolppa, johon kaapeli siis tulee päättymään, sekä pihtakuusiaidassa oleva aukko, johon kaapelin pystyi kaivamaan ilman kuusiaidan vahingoittamista. Tasokaivetun kohdan kokonaispinta-ala oli hieman alle 9 m².

Kaivausalue ennen alueen raivausta. Kuvan keskellä pihtakuusiaidassa oleva aukko, jonka kautta kaivausalue nousi pellolta kuusiaidan itäpuolelle ja teki jyrkän mutkan kuvan keskikohdalta hieman vasemmalle olevan vanhan sähkötolpan juureen. Lounaaseen.

Tasokaivausalue sijaitsee Mattilan talon länsiseinästä noin 30 m länteen, kivikkoisella hietta/hiesumoreenimaalla, pihatien länsipuolella. Kaivausalue sijaitsee suureksi osaksi pihtakuusiainan alla ja vierellä. Aluskasvillisuus on sammalta, luontaista ruohikkoa ja pensaikkoa. Kaivausalueen etelä- ja keskiosa sijaitsevat noin puolitoista metriä korkeammalla kuin alueen länsipää, joka rajautuu peltoon. Pihtakuusiainan alla on jyrkähkö kohti peltoa viettävä rinne. Mattilan talon asukkaiden mukaan alue on aikaisempina vuosikymmeninä ollut aina laitumena ja kuusiainan olevan istutetun 1950-luvulla.

Pienet pensaat, turve ja karikekerros kuorittiin kaivinkoneella arkeologin valvonnassa kivennäismaan pintaan. Tämän jälkeen kaivamista jatkettiin pääasiassa lastoilla. Kohdilla, joissa löytöjä, rakenteita tai värjäytymiä ei ollut, käytettiin myös lapiota. Alue kaivettiin kerroksina siten, että noin nyrkkiä suuremmat kivet jätettiin kutakin kerrosta kaivettaessa paikoilleen. Kaivauskerroksia tuli neljä – syvyydeltään 5 – 15 cm. Dokumentoituja tasoja muodostui 5: 0-taso eli pintataso edustaa karikekerroksen pintaa. Tasot dokumentoitiin kuvaamalla sekä muistiinpanojen avulla. Tasot 2, 3 ja 4 piirrettiin myös käsin, sillä niiden kohdalla arkeologisesti merkittävät ilmiöt olivat esillä.

Kaivausalue raivaukseen ja kaivalueen paalutuksen jälkeen. Luoteeseen.

Kaivaushavainnot

Kerros 1

Kerros 1 kaivettiin lastoilla, lukuun ottamatta alueen länsipäätä, missä kaivaminen tehtiin lapiolla ohuina siivuina. Maaperä kerroksen yläosassa oli osittain karikkeen sekaista hietaa ja hiesua. Kerroksesta poistettiin kaivun aikana muutama nyrkinkokoinen ja pienempi kivi, joilla ei todettu olevan rakenteellista merkitystä.

Maa-aines kerroksessa oli ruskeaa hietaa ja hiesua, joka oli hieman tummempaa kaivausalueen koillisosassa, mutkan kohdalla. Alueen eteläpäässä erottui vaaleana vanhan

sähkötolppakaivannon alue. Sähkötolppakaivannon alue jätettiin jatkossa kaivamatta. Maaperä paikalla oli arkeologisessa mielessä sekoittunutta ja toisaalta riski sähkötolpan kaatumisesta kasvoi, mikäli maa kaivettaisiin sen viereltä pois.

Tason 1 eteläosa. Lounaaseen. Kuvan vasemmassa yläkulmassa näkyy sähkötolppa.

1. tason länsiosa. Länteen.

Kerroksesta 1 saadut löydöt olivat suurimmaksi osaksi modernilta ajalta, eikä niitä talletettu (muutamia kuparilangan pätkiä (sähköjohtoa), useista piikkilangan kappaleita, muutamia fajanssin kappaleita, punasavikeramiikan pala, kappale palamatonta luuta, muutama rautanaula, muutamia paloja kirkasta ikkunalasia, joitakin tiilen siruja sekä muutama kappale tiilistä salaojaputkea). Esihistoriallisia tai mahdollisesti esihistoriallisia löytöjä ensimmäisestä kerroksesta otettiin talteen neljä kappaletta: yksi pieni pala rautakauden keramiikkaa, piin pala

sekä kaksi kuonan palaa.

Kerros 2

Myös toinen kerros kaivettiin lastoilla ja pieneltä osin länsipäästään myös lapioilla ohuina siivuina. Alueen eteläpäässä sijainneen suuren kiven itäpuolelta havaittiin selvä nokimaa-alue. Tumman nokimaa alueen koko oli noin 20 x 50 cm, heikompaa nokimaata havaittiin parisen kymmentä senttiä tätä laajemmalla alueella. Myös kaivausalueen koillislaidalta (mutkan kohdalta) havaittiin heikkoa nokimaata, joka erottui selkeimpänä aivan kaivausalueen koillisnurkassa. Onkin varsin todennäköistä, että nokimaa-alue jatkuu tästä edelleen itään-koilliseen.

Kaivausalueen mutkan kohdalta ja sen länsipuolelta havaitun kivirivin kohdalla maa oli löyhää sekoittunutta savihiesua - aivan ilmeisesti kyseinen kiveys on syntynyt aikojen saatossa pelloilta kiviä viskottaessa. Sekoittunut maa-aines tulkittiin liittyvän pihtakuusi-aidan perustamiseen (jonka istuttamisen paikalliset muistelivat tapahtuneen siis 1950-luvulla).

Kivirivistä länteen kaivausalue oli 2. kerroksen jälkeen käytännössä puhtaassa pohjamaassa lukuun ottamatta muutamia kyntöjälkiä pellon laidalla. Maa-aines pohjamaassa oli harmaata hiesua, joka vaihettuu lännessä (pellon laidalla) hietaan.

Kerroksesta 2 tehtiin esihistoriallisia tai mahdollisesti esihistoriallisia löytöjä seuraavasti: kuusi palaa rautakauden keramiikkaa, neljä palaneen luun sirua, kaksi kuonanpalaa, kappale palanutta savea, kvartsin pala (luultavasti luontaisesti särkynyt). Kerroksesta nostettiin lisäksi muutamia uuden ajan löytöjä (muutama kappale rauta- ja kuparilankaa, muutama tiilensiru sekä pari fajanssin palaa), joita ei talletettu.

Kaivausalueen länsiosa 2. tasossa. Itään.

Kaivausalueen eteläosa 2. tasossa. Etelään.

Juuso Koskinen piirtää kaivausalueen eteläosaa 2. tasossa. Etelään.

Kerros 3

Kaivettaessa kerrosta 3 sen länsiosassa sijainneet kyntöjäljet kaivettiin pohjaan. Yhdestä kyntöjäljestä löytyi kappale punasavikeramiikkaa.

Kaivausalueen keskiosan kivirivi poistettiin (katso kerros 2). Kivirivin alta paljastui nyrkinkokoisia kiviä puhtaassa kellertävässä hiedassa / hiesussa, joka tulkittiin puhtaaksi pohjamoreeniksi.

Kivirivin ja kaivausalueen mutkan välissä ollut löyhän savihiesun alue (pihtakuusiainan istutusoja) kaivettiin niin ikään pohjaan. Oja erottui selvästi profiileissa. Eteläprofiilissa sen syvyys oli (kivennäismaan pinnasta) 33 cm + päällä noin 15 cm turvetta ja kariketta.

Pohjoisprofiilissa istutusojan syvyys oli 43 cm + karikerkerros. Leveyttä istutusojalla oli runsaat 50 cm.

Pihtakuusiaidan istutusojan kerrosjärjestys: 0-15 cm karikerkerros, 15-40 cm mullansekainen hieta, jossa hiilenpaloja sekä savipaakkuja (kuusiaidan täyttömaa) ja 40-50 cm puhdas pohjamoreeni.

Kerroksessa 3. tumman (ruskeaa) nokimaata oli edelleen havaittavissa kaivausalueen eteläosan suuren kiven ympäristössä sekä mutkan kohdalla alueen koillisnurkassa. Osa aluetta oli siis jo kaivettu puhtaaseen pohjamoreeniin.

Kerroksesta 3 löytyi enää hyvin vähän uudenaikaisia löytöjä: yksi fajanssinkappale sekä muutama tiilensiru. Esihistoriallisia tai mahdollisesti esihistoriallisia löytöjä kerroksesta tehtiin seuraavasti: kahdeksan rautakauden keramiikan palaa, yhdeksän palaneen luun kappaletta, neljä kuonan palaa, kaksi rautaesineen katkelmaa, kaksi kuutilokiveä sekä kaksi särkyneen kvartsin kappaletta. Kerroksesta otettiin lisäksi talteen muutamia muitakin särmikkäitä kvartsinkappaleita, mutta aivan ilmeisesti nämä ovat luontaisesti lohkeilleita – näitä ei luetteloitu.

Kaivausalueen keski- ja eteläosa 3. tasossa. Etualalla länsiossa on jo puhtaassa pohjatasossa. Kaakkoon.

Kerros 4

Kerros 4 kaivettiin lastoin. Tason 4 mutkan alueella esiintyneen tummanruskean nokimaan jäänteet loppuivat nopeasti, ja niiden alta paljastui pohjamaa, puhdas kellervä hieta. Tummanruskean nokimaan sisällä esiintynyt tummemman nokimaan laikku jatkui silti vielä kerroksessa 5. Tummanruskean nokimaan, eli kulttuurikerroksen pohjan, alueelta tuli esille vielä kaksi rautakautisen keramiikan palaa sekä viisi palaa kvartsia.

Kuvaussuunta etelään, Taso 4.

Kerros 5

Kerroksen 5 maa oli kauttaaltaan käytännössä pohjamaata, eli puhdasta kellervää hietaa. Kulttuurikerrosta jatkui enää n. 5 cm syvemmälle tasossa 4 esiintyneen tummemman nokimaan laikun kohdalla. Laikusta tuli kerroksessa 5 vielä yksi rautakautisen keramiikan pala. Kerrosta kaivettiin lastalla.

Tutkimuksen lopuksi pohjamaan länsireunaan kaivettiin lapiolla maakaapelin mentävä oja, sillä tutkimuksen perusteella saadun vaikutelman mukaan koskemattoman muinaisjäännöksen alue jatkui kaivausalueelta itään päin. Osa pohjamaahan ulottuneista kivistä halkesi lapiotaessa. Muutama isompi kivi piti poistaa koneellisesti, ja tämä tehtiin arkeologien valvonnassa.

Kaivausalueen länsilaidan pohjamaahan on kaivettu lapiolla maakaapelin mentävä oja. Etelään.

Löydöistä

laji	määrä	mitattujen löytöpaikkojen lukumäärä
rautakauden keramiikka	19	17
palanut luu	13	10
pii	1	1
kuona	8	7
palanut savi	1	1
kvartsi	8	5
rautaesineen katkelma	2	2
kuutilokivi	2	2

Taulukko löytöjen kokonaismäärästä.

Löydöistä talletettiin vain esihistorialliset ja mahdollisesti esihistorialliset löydöt (KM 41523:1-45). Selvästi uudenaikaisia löytöjä (pari kappaletta punasavikeramiikkaa, muutama kappale fajanssia, rautanaulan pätkät yms.) jätettiin luettelomatta, koska niillä ei ole relevanttia merkitystä kohteen suhteen.

Ainoa varmuudella ajoitettava löytöryhmä (ilman luonnontieteellisiä ajoitusmenetelmiä) on rautakauden tyyppin saviastianpalat. Nämä olivat pääasiassa pieniä siruja, mutta sekoitteen ja polton perusteella ne ovat ns. rautakauden yleiskeramiikkaa – siis lähinnä keskiseltä tai nuoremmalta rautakaudelta (käyttö jatkuu hieman keskiajan alkupuolelle). Muut löydöt ovat vaikeammin ajoitettavissa. Esimerkiksi kaksi luetteloitua kuutilokiveä (toinen varma, toinen epävarmempi) sopivat hyvin nuoremman tai keskisen rautakauden kontekstiin. Kaksi rautaesineen katkelmaa (mahdollisesti samasta esineestä – läheltä toisiaan) eivät ennen konservointia ole tunnistettavissa ja ajoitettavissa. Palanut luu (13 kpl) oli pääasiassa kovaksi palanutta, valkoista – kuten rautakautisten polttokalmistojen luu yleensä. Luut olivat pääsääntöisesti pieniä siruja, mutta niissä lienee kohtia, joilla ne voidaan tunnistaa lajilleen. Mainittakoon, että luut – kuten muutkin löydöt - otettiin talteen paljain käsin. Kontaminaatio sekä radiohiiliajoitusten että DNA-analyyysien suhteen on siis todennäköinen. Talletetut kvartsit ovat

melko huonolaatuista särkyntä kvartsia. Iskoksiksi, esineiksi tai esim. tuluskvartsiksi tulkittavia kappaleita ei ole joukossa. Todennäköisesti kyseessä ovat luontaisesti lohkeilleet kvartsit, joilla ei siis ole tekemistä ihmistoiminnan kanssa. Kuonaa löytyi 8 kpl ja palanutta savea 1 kpl. Osassa kuonassa kysymys vaikuttaa olevan kuonaantuneesta palaneesta savesta, ainakin yksi kappale lienee kuonaantunut kivi ja yksi kappale on ilmeisesti rautakuonaa.

Tulos

Kaivaushavaintojen perusteella tasokaivausalue vaikuttaa sijoittuneen kalmistoalueen laidalle tai muuten vähälöytöiseen kohtaan. Rakenteita tutkitulta alueelta ei todettu. Selviä löytökeskittymiä ei tutkitulla alueella ollut, joskin kaivettujen kerrosten 2 ja 3 löydöt keskittyvät alueen itäosaan, kaivausalueen mutkan kohdalle.

Valvonnan aikana kaivetusta kaapeliuojasta ei tehty havaintoja muinaisjännöksestä.

6.7.2018

Timo Sepänmaa
Juuso Koskinen
Teemu Tiainen

Lähteet

Adel, Vadim 2000 Nokia. Nokianvirran arkeologinen osainventointi 2000. Maakunnallinen yksikkö Tampereen museot.

Erä-Esko, Aarni. Nokian ja Pirkkalan inventointi 1948.

Laakso, Ville ja Tiainen, Teemu. Nokia Mattila. Arkeologinen koekaivaus 2017. Mikroliitti Oy.

Luoto, Kirsi 2012 Nokia. Siuro – Kullaanvuori siirtoviemäriin arkeologinen inventointi 2012. Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy.

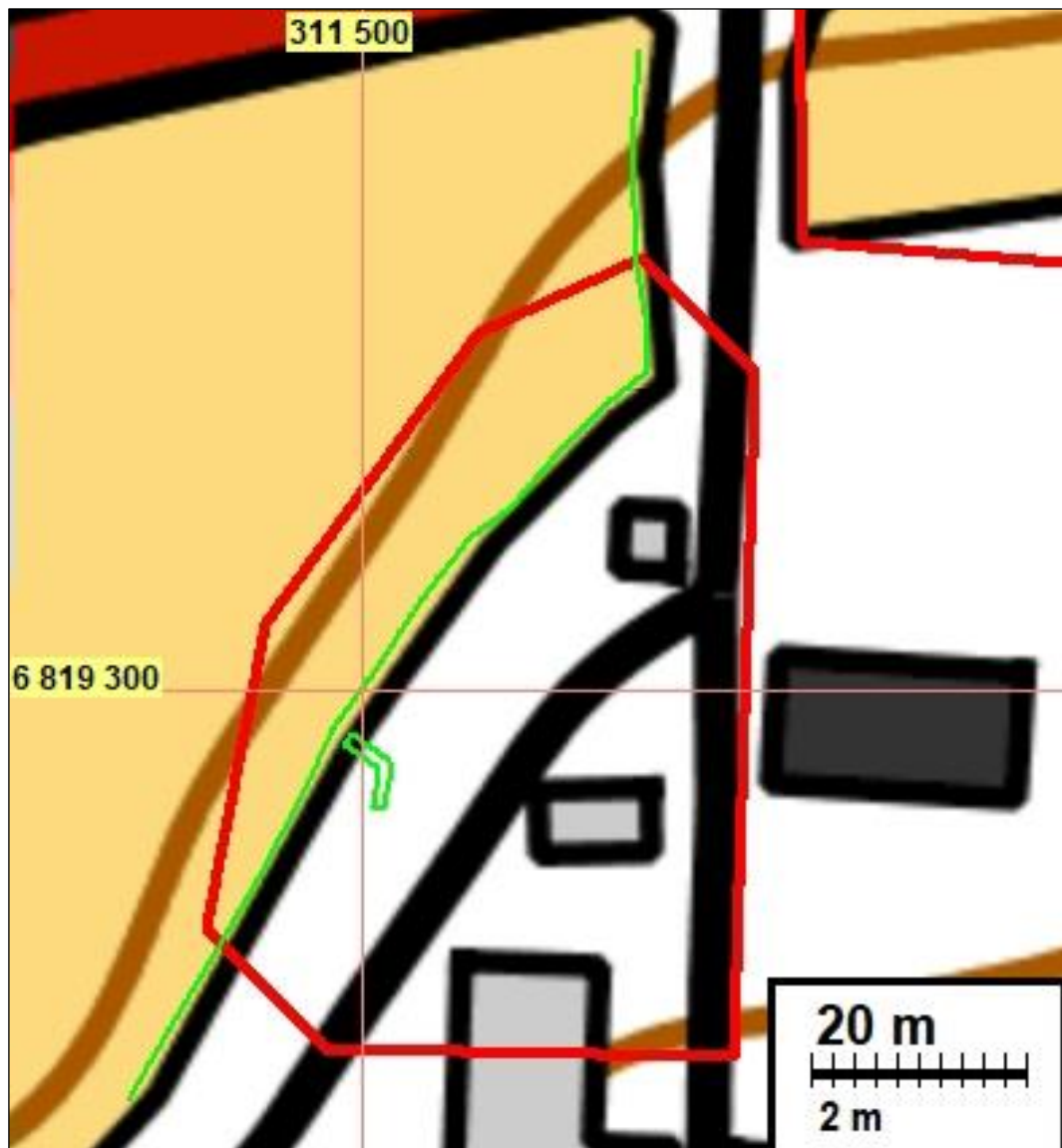
Renvall, Erkki. Nokian kaupungin inventointi 1985.

Äyräpää, Aarne 1933 Taipaleen Mattilan kansainvaellusajan polttokalmisto Pohjois-Pirkkalassa.

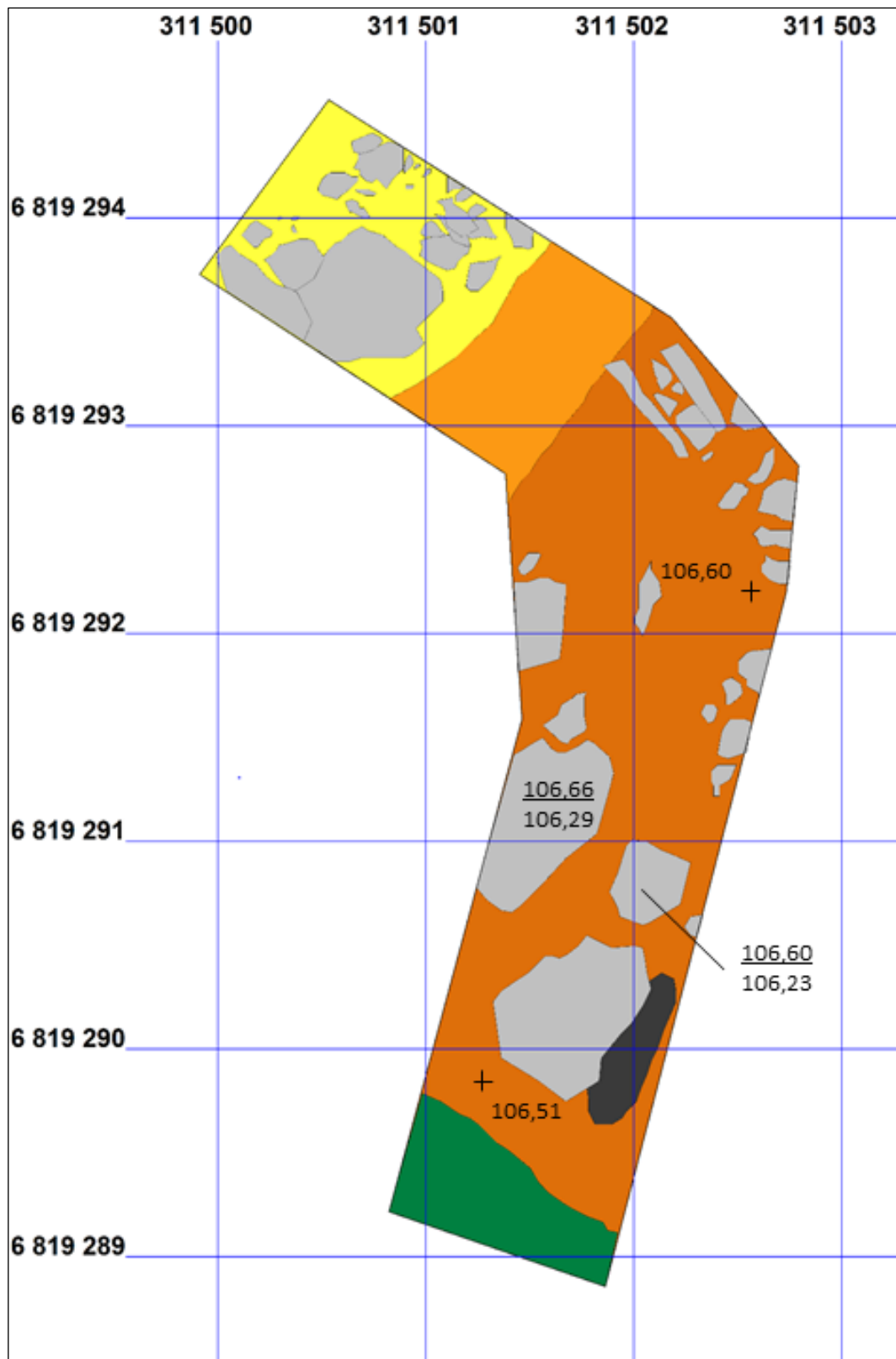

Liitekartat

- Kartta 1 Yleiskartta tutkimusalueista
 Kartta 2 Taso 2
 Kartta 3 Taso 3
 Kartta 4 Taso 4.
 Kartta 5 Kerros 1, löytölevintäkartta.
 Kartta 6 Kerros 2, Löytölevintäkartta.
 Kartta 7. Kerros 3, löytölevintäkartta.
 Kartta 8 Kerrokset 4 ja 5, löytölevintäkartta. Kerroksen 5 löytö on merkattu vihreällä.

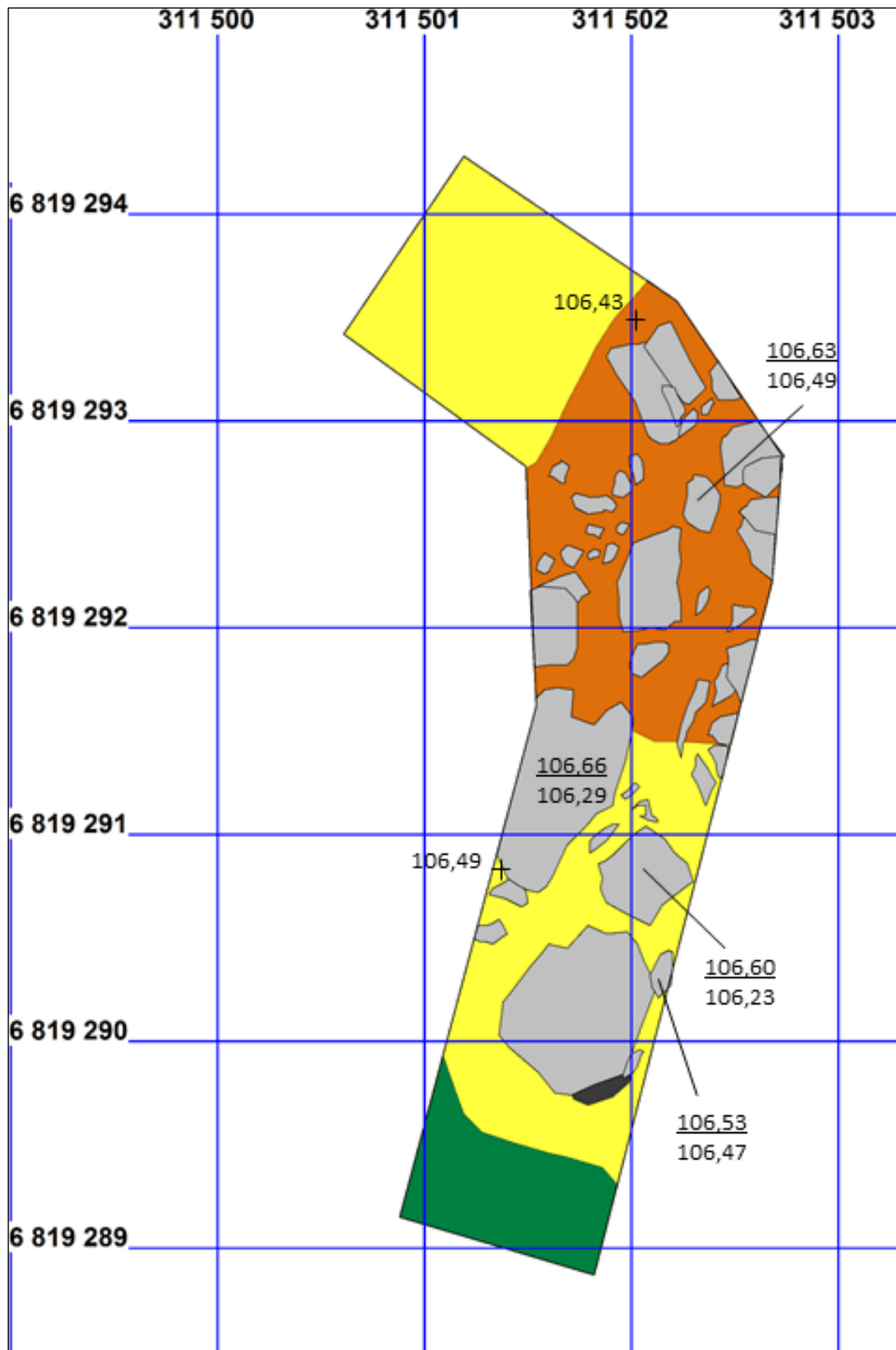

Kartta 1. Yleiskartta tutkimusalueista. Muinaisjäännösalueet on merkattu punaisella viivalla. Valvonnassa kaivettu linja on merkattu ohuella kirkkaan vihreällä viivalla pellon laidan kutakuinkin koillinen-lounas suuntaisesti. Arkeologisesti kaivettu alue on merkattu myös kirkkaan vihreällä valvonnassa kaivetun alueen itäpuolelle

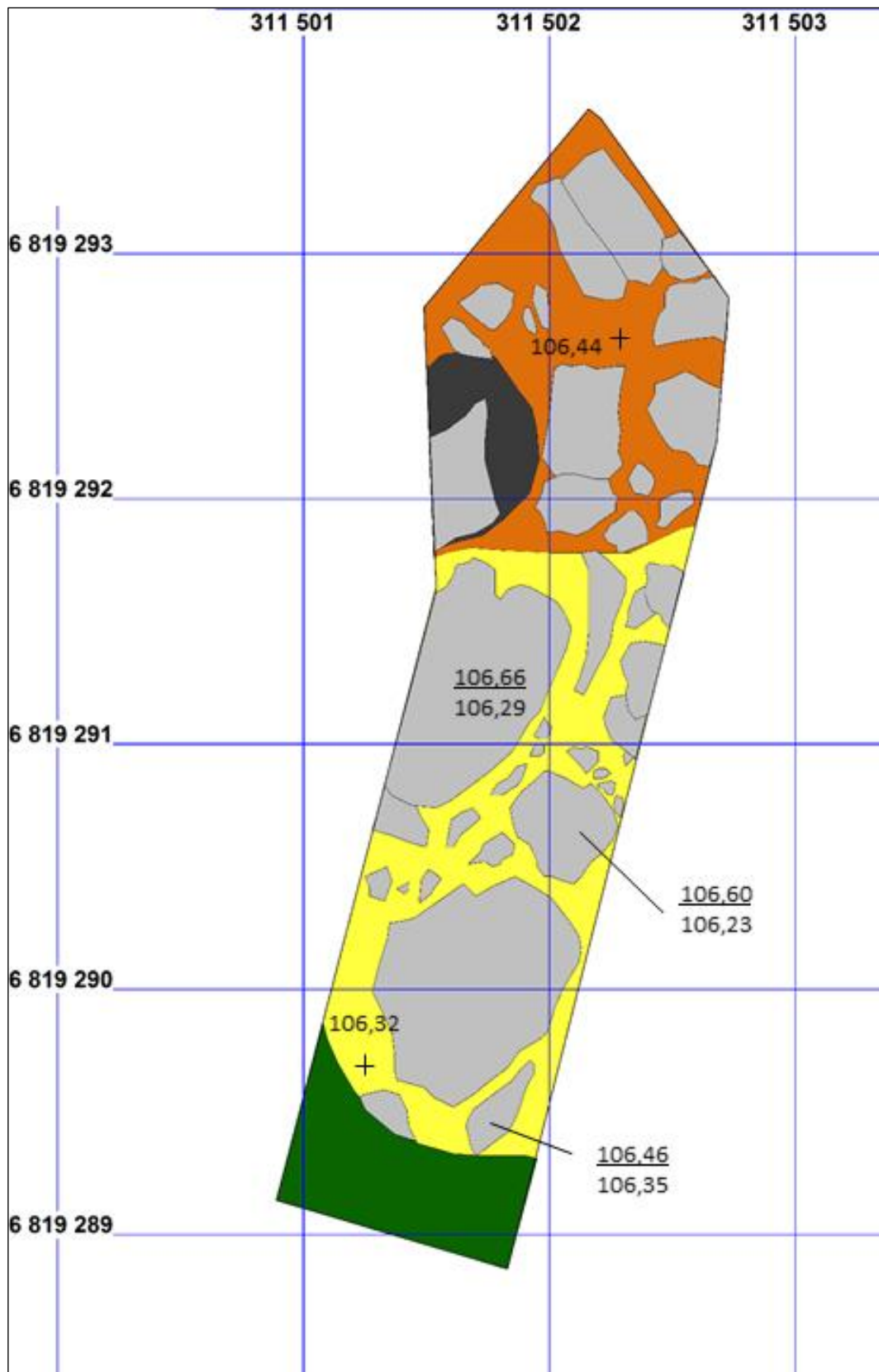
Kartta 2. Taso 2.

Värien selitykset: Keltaisella puhdas pohjamaa, oranssilla kuusiaidan kaivanto, ruskealla tummanruskea kulttuurimaa, mustalla nokimaa ja vihreällä sähköpylvään kaivanto. Harmaat alueet ovat kiviä. Numerot ovat korkeuslukuja. Kaivausalueen luoteisinta osuutta ei piirretty, sillä siellä ei tavattu arkeologisesti merkittäviä ilmiöitä.

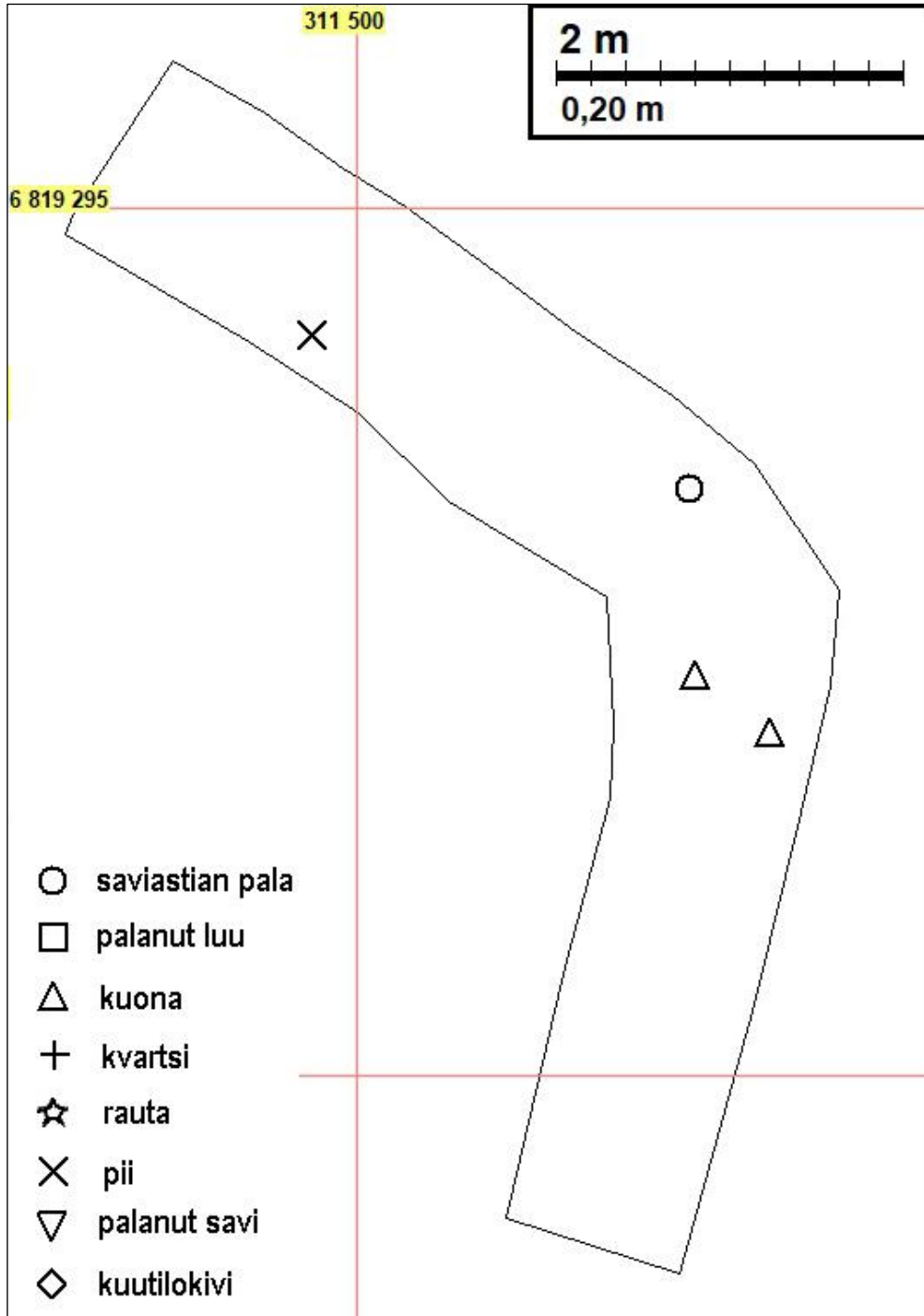
Kartta 3. Taso 3.

Värien selitykset: Keltaisella puhdas pohjamaa, ruskealla tummanruskea kulttuurimaa, mustalla nokimaa ja vihreällä sähköpylvään kaivanto. Harmaat alueet ovat kiviä.

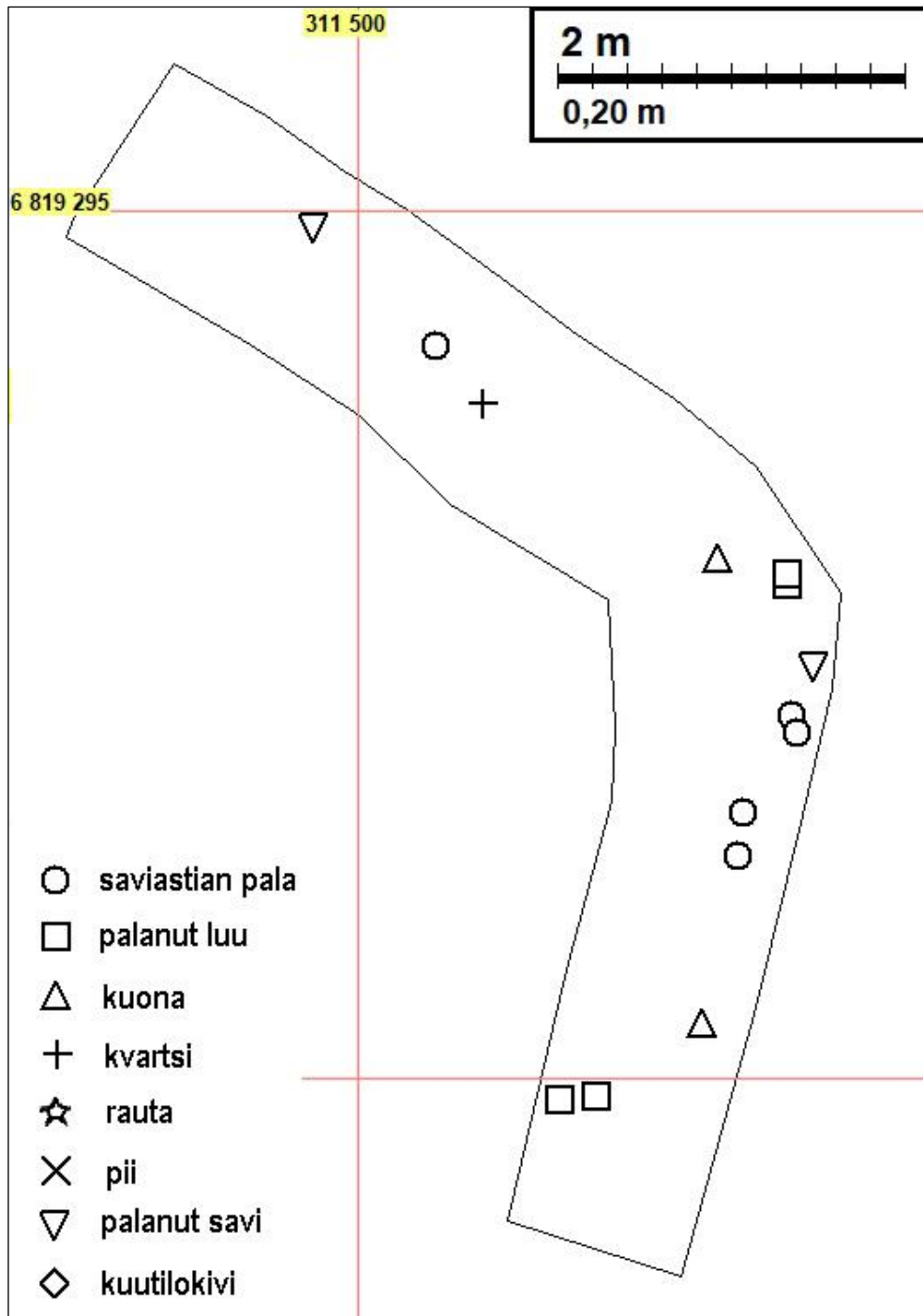

Kartta 4. Taso 4.

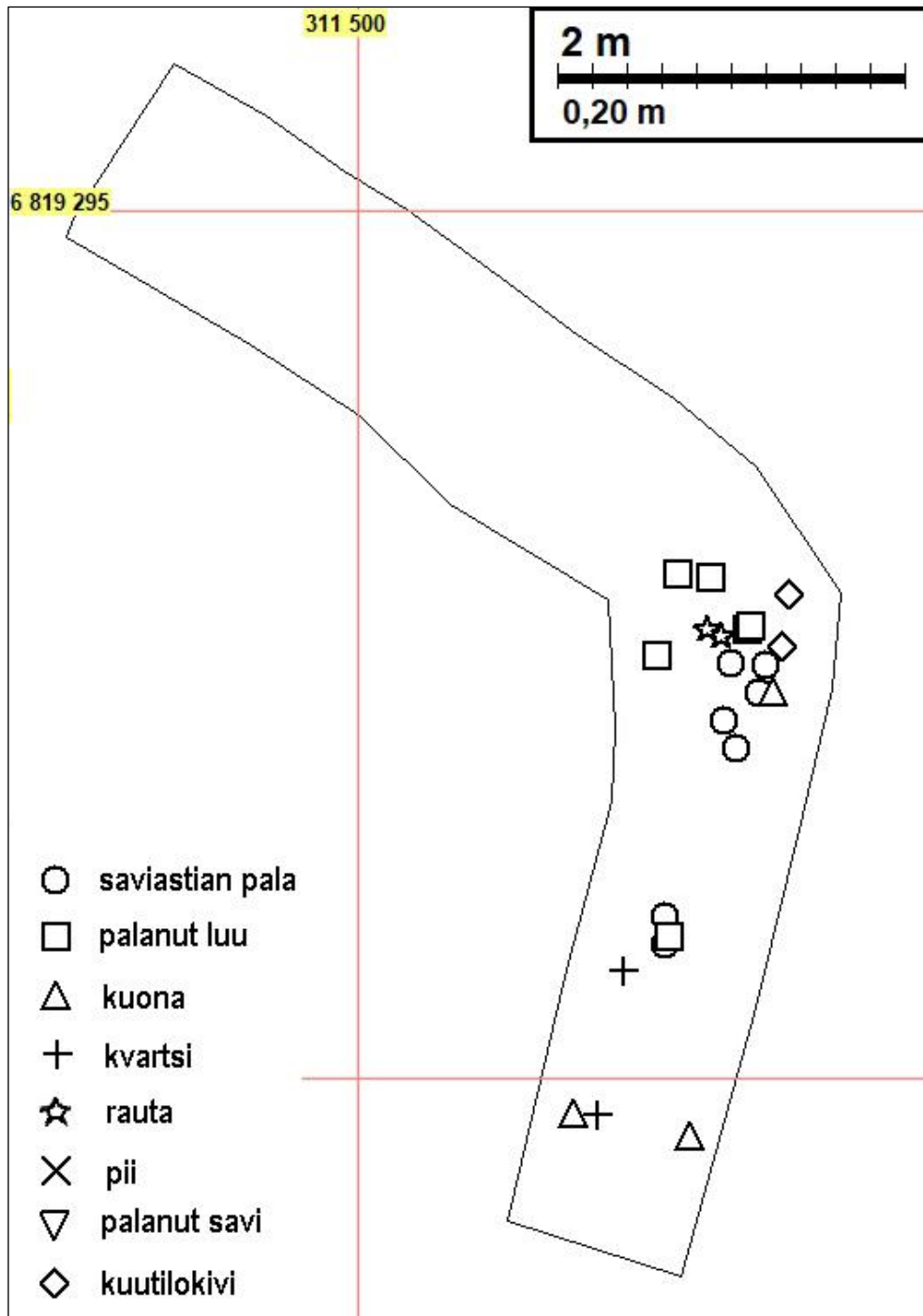
Värien selitykset: Keltaisella puhdas pohjamaa, ruskealla tummanruskea kulttuurimaa, mustalla nokimaa ja vihreällä sähköpylvään kaivanto. Harmaat alueet ovat kiviä.

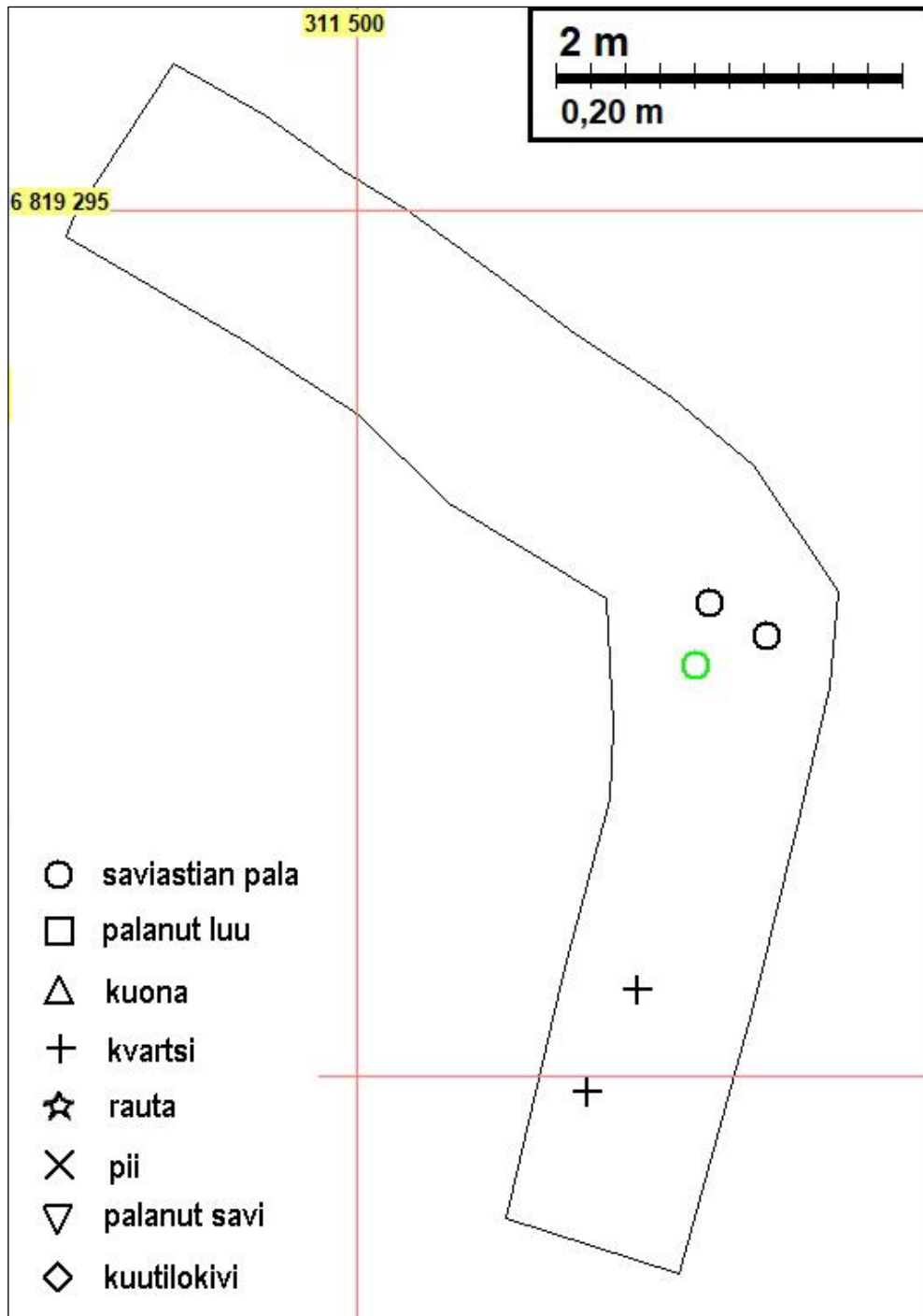
Kartta 5. Kerros 1, löytölevintäkarta.

Kartta 6. Kerros 2, Löytölevintäkartta.

Kartta 7. Kerros 3, löytölevintäkarta.

Kartta 8. Kerrokset 4 ja 5, löytölevintäkartta. Kerroksen 5 löytö on merkattu vihreällä.